

Nr. 89

Din 24 iunie 2026

Către: domnul Andrian GAVRILIȚĂ

Ministru al Finanțelor al Republicii Moldova

Ref.: Poziția Asociației Investitorilor Străini (FIA) asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale) – Politica fiscală și vamală pentru anul 2027

Stimate domnule Ministru,

Asociația Investitorilor Străini (FIA) reunește companiile cu capital străin care au ales Republica Moldova drept destinație de investiții pe termen lung — un portofoliu cumulat de peste 2,6 miliarde de euro și o contribuție de aproximativ 19% la produsul intern brut al țării. Membrii noștri activează în sectoare-cheie precum energia, serviciile financiar-bancare, tehnologia informației, industria farmaceutică, telecomunicațiile, producția industrială și serviciile profesionale. Prin *Cartea Albă* — aflată la cea de-a noua ediție — formulăm anual recomandări menite să consolideze un climat investițional competitiv, în deplină concordanță cu parcursul european al Republicii Moldova.

Apreciem deschiderea Ministerului Finanțelor de a supune consultării publice proiectul de politică fiscală și vamală pentru anul 2027 și salutăm preluarea, în textul proiectului, a unora dintre propunerile susținute constant de comunitatea investitorilor — între care clarificarea regimului fiscal al planurilor de acordare a acțiunilor (Stock Option Plans), simplificarea obligațiilor de informare a salariaților și flexibilizarea cadrului beneficiilor extra salariale. Aceste evoluții confirmă valoarea dialogului public-privat și ne încurajează să contribuim, în continuare, la rafinarea proiectului.

Prezentăm mai jos poziția consolidată a membrilor FIA. Firul comun al observațiilor noastre este unul singur: **predictibilitatea**. Pentru un investitor, nivelul sarcinii fiscale contează, dar contează cel puțin la fel de mult certitudinea că regulile de astăzi vor fi interpretate și aplicate consecvent mâine.

1. Predictibilitatea și securitatea juridică — preconditionia oricărei investiții

Decizia de a alocă capital într-o jurisdicție nu se ia în funcție de cota unui impozit la un moment dat, ci în funcție de încrederea că respectiva cotă, baza de impunere și modul de administrare nu se vor schimba imprevizibil pe durata de viață a investiției. Din această perspectivă, ne preocupă faptul că o parte importantă a proiectului introduce **concepte fiscale noi** — „profit distribuit”, „cheltuieli neeligibile”, „beneficii monetare și nemonetare”, „fond anual de retribuire a muncii” — fără a le însoți de definiții suficient de clare și de exemple de aplicare. În lipsa acestora, riscul interpretării este transferat, în practică,

către contribuabil, care poate fi expus recalificărilor fiscale, obligațiilor suplimentare și sancțiunilor chiar și atunci când a acționat cu bună-credință, pe baza unei interpretări rezonabile a legii.

Ne îngrijorează, de asemenea, termenul de consultare scurt în raport cu volumul și impactul proiectului. Pentru un act normativ de o asemenea complexitate, care reaşază mecanisme fiscale fundamentale, intervalul efectiv pus la dispoziția mediului de afaceri nu permite o analiză aprofundată și o evaluare a tuturor consecințelor practice. Un proces de consultare adecvat nu este o formalitate, ci o garanție a calității normei.

Pentru a transforma acest proiect într-un cadru cu adevărat aplicabil, recomandăm completarea notei de fundamentare cu exemple concrete de calcul „înainte/după”, pe scenarii reprezentative — profit reinvestit, profit distribuit, pierderi fiscale reportate, tranzacții intra-grup, salariați cu venituri și situații familiale diferite. Recomandăm, totodată, examinarea posibilității ca, pentru o perioadă de tranziție, noul regim de impozitare a persoanelor juridice să poată fi aplicat ca alternativă la cel actual, astfel încât companiile să poată planifica trecerea fără costuri repetate de adaptare.

Solicităm clarificarea expresă a noilor concepte fiscale înainte de avansarea proiectului, completarea notei de fundamentare cu exemple practice de calcul și acordarea unui interval rezonabil de consultare și de tranziție.

2. Reconceptualizarea impozitării persoanelor juridice

Înțelegem și apreciem rațiunea economică a trecerii către impozitarea profitului la momentul distribuirii: stimularea reinvestirii, capitalizarea companiilor și reducerea presiunii asupra fluxului de numerar. Modelul „de tip estonian” poate fi un avantaj competitiv real pentru Republica Moldova, **cu condiția** ca arhitectura sa să fie clară și previzibilă. Tocmai aici se concentrează preocupările membrilor noștri.

2.1. Definirea „cheltuielilor neeligibile” și a „profitului distribuit”

Noțiunea de „cheltuieli neeligibile” nu este utilizată nici în legislația fiscală în vigoare, nici în reglementările contabile, care operează cu categoriile de cheltuieli deductibile și nedeductibile. Calificarea unei cheltuieli drept neeligibilă atrage, potrivit proiectului, impozitarea cu 15% — ceea ce transformă această calificare într-un element central al sarcinii fiscale. În lipsa unor criterii exhaustive, există un risc semnificativ de interpretări divergente între contribuabil și organul de control. Solicităm să se clarifice dacă noțiunea reprezintă doar o reformulare a cheltuielilor nedeductibile sau modifică testul fiscal de fond, dacă se menține criteriul legăturii cu activitatea de întreprinzător și cum se tratează cheltuielile plafonate prin hotărâri de guvern sau regulamente (depășirea limitelor de consum de combustibil, a diurnelor, uzura nedeductibilă etc.). Actualmente, nota informativă utilizează alternativ noțiunile de «cheltuieli neeligibile» și «cheltuieli care nu țin de activitatea de întreprinzător», fără a clarifica dacă acestea sunt noțiuni identice sau distincte de actualele cheltuieli nedeductibile prevăzute de Codul Fiscal.

La fel de important, în consultări a circulat ideea unei impozitări de tip „15% (profit) + 7% (dividende)” asupra aceluiași sume, ceea ce ar putea crea efecte de dublă impunere a aceleiași baze. Proiectul nu conține prevederi tranzitorii care să reglementeze tratamentul profitului acumulat până la 31 decembrie

2026 și deja supus impozitării conform regimului existent. În lipsa unor clarificări exprese, există riscul ca distribuirea ulterioară a acestui profit să fie încadrată în noțiunea de «profit distribuit» prevăzută la art. 14 lit. b), ceea ce ar putea conduce la o dublă impunere economică a aceleiași baze fiscale. Solicităm confirmarea expresă că impozitul aferent cheltuielilor neeligibile este final și că nu se cumulează cu impozitul pe dividende. Sunt necesare, de asemenea, clarificări privind tratamentul în cazul în care contribuabilul înregistrează pierderi și privind termenul de achitare a impozitului aferent cheltuielilor neeligibile.

În privința „profitului distribuit”, solicităm să se precizeze dacă obiectul impunerii este suma aprobată spre repartizare sau suma dividendelor efectiv achitate — cele două pot diferi, cu atât mai mult cu cât legislația privind societățile pe acțiuni permite recunoașterea ca venit al companiei a dividendelor nerevendicate timp de doi ani. Este necesară și o delimitare clară a noțiunii de „distribuire sub orice formă” și de „distribuire mascată”, inclusiv în contextul operațiunilor de finanțare intra-grup (împrumuturi, dobânzi, cash-pooling, conversii de datorii în capital), pentru a evita recalificarea acestora drept distribuiri.

2.2. Profitul acumulat până la 1 ianuarie 2027 — evitarea efectului retroactiv

O preocupare majoră a investitorilor care și-au onorat constant obligațiile vizează tratamentul profitului acumulat până la 31 decembrie 2026. Acest profit a fost deja supus mecanismului de impozitare în vigoare la data generării — prin aplicarea cotei de 12% pe venitul impozabil anual.

Pentru a înlătura acest risc, solicităm clarificarea tratamentului fiscal aplicabil profitului reportat, rezervelor constituite din profit și altor componente ale capitalurilor proprii existente la 31 decembrie 2026, pentru a evita orice interpretare privind includerea acestora în baza noului regim de impozitare. O asemenea precizare protejează investitorii conformi, elimină incertitudinea și transmite un semnal de stabilitate noilor investiții.

Solicităm introducerea unei derogări exprese care să excludă din obiectul impunerii profitul net realizat până la 31 decembrie 2026, evitând astfel dubla impunere și efectul retroactiv al legii.

2.3. Dividendele către nerezidenți și convențiile de evitare a dublei impuneri

Proiectul stabilește o cotă de 7% pentru dividendele direcționate către persoane fizice și juridice nerezidente și condiționează scutirea dividendelor primite de persoane juridice rezidente de deținerea a cel puțin 10% din capital pe o perioadă de minimum 365 de zile. Pentru investitorii străini, esențial este modul în care aceste reguli se corelează cu convențiile pentru evitarea dublei impuneri și cu directivele europene privind societățile-mamă și filialele. Nota de fundamentare nu oferă, în prezent, repere privind această interacțiune.

Solicităm clarificarea modului în care dividendele către nerezidenți se raportează la cota de 15% aplicabilă la nivelul companiei (efect cumulativ sau nu), a modului de calcul al termenului de 365 de zile în cazul restructurărilor și transferurilor intra-grup, precum și a compatibilității noului regim cu tratatele internaționale și cu standardele BEPS/ATAD, inclusiv în privința limitării deductibilității dobânzii.

3. Stabilitatea regimurilor investiționale: Moldova IT Park și Pilonul II BEPS

Regimul Parcului IT a fost unul dintre cei mai importanți factori de atragere a investițiilor în economia digitală a Republicii Moldova și un element pe care companiile noastre l-au luat în considerare la fundamentarea deciziilor de localizare. *Cartea Albă FIA* a solicitat în mod constant protejarea acestui regim până în 2035 și asigurarea unei perioade de tranziție clare în raport cu implementarea Pilonului II BEPS (impozitul minim global). Proiectul nu conține, însă, garanții suplimentare în acest sens, ceea ce alimentează incertitudinea pentru companiile multinaționale care intră sub incidența noilor reguli internaționale.

Solicităm un angajament expres privind stabilitatea regimului IT Park pe orizontul asumat, precum și clarificarea modului în care rezidenții care nu mai corespund criteriilor de eligibilitate ar urma să fie recalculați conform regimului general. Reiterăm, totodată, propunerea constituirii unui grup de lucru mixt Minister–mediu de afaceri, dedicat monitorizării impactului Pilonului II și al noului regim de impozitare a profitului, astfel încât eventualele disfuncționalități să fie identificate și corectate operativ.

Solicităm garantarea stabilității regimului Moldova IT Park și instituirea unui grup de lucru mixt pentru monitorizarea impactului Pilonului II BEPS și al noului regim de impozitare.

4. Capitalul uman: impozitarea muncii, beneficiile salariale și personalul străin

4.1. Tranziția la noul mecanism de impozitare a salariilor

Trecerea la cotele de 7% (până la 1.000.000 lei) și 15% (peste acest prag), transferul contribuției de asigurări sociale către salariat și ajustarea salariului brut pentru menținerea salariului net au un impact direct asupra contractelor individuale de muncă, a softurilor de salarizare și a politicilor de remunerare ale companiilor. Implementarea acestor schimbări necesită timp, resurse și certitudine. Reținerea la sursă exclusiv a cotei minime de 7% poate genera, pentru salariații cu venituri anuale peste prag, o obligație suplimentară de plată la depunerea declarației anuale, ceea ce diminuează eficiența mecanismului de reținere la sursă.

Propunem ca angajatorul să poată reține cota de 15% de la primul leu, la cererea scrisă a salariatului, pentru a evita acumularea unei sume mari de plată în anul următor — soluție avantajoasă și pentru salariat, și pentru ritmicitatea încasărilor bugetare. Solicităm, de asemenea, clarificarea mecanismului de menținere a salariului net în perioada de tranziție, astfel încât acesta să fie aplicat uniform și echitabil, fără ca diferențele de scutiri din 2026 să conducă la salarii brute diferite pentru salariați aflați în situații comparabile.

Atragem atenția și asupra unui aspect de principiu: întrucât contribuțiile de asigurări sociale (21%) și primele de asigurare medicală (7%) sunt suportate de salariat și reținute din venitul brut, impozitarea lor în cadrul aceleiași baze reprezintă o dublă impunere economică a aceluiași venit. Considerăm necesar ca baza de calcul a impozitului pe venit să fie determinată după deducerea acestor contribuții, păstrând principiul deductibilității recunoscut în prezent.

Într-o perspectivă de simplificare, susținem și ideea unui **cont unic de achitare** a obligațiilor salariale, urmând ca distribuirea către destinatari (CNAS, CNAM, SFS) să se realizeze la nivel de trezorerie, conform cotelor stabilite — o măsură care ar reduce semnificativ sarcina administrativă a angajatorilor.

4.2. Beneficiile extra salariale și plafonul de 10%

Politicile fiscale din ultimii ani, care au permis companiilor să utilizeze instrumente mai atractive de motivare și retenție a personalului, au fost apreciate de comunitatea investitorilor și au contribuit la reținerea talentelor în Republica Moldova. Plafonul unic de 10% din fondul anual de retribuire a muncii pentru deducerea beneficiilor nemonetare este, în opinia noastră, insuficient pentru a acoperi nevoile reale de atragere și retenție a personalului calificat. O valoare de lucru rezonabilă, discutată în cadrul comunității, ar fi de minimum 15%.

Sunt necesare, suplimentar, următoarele clarificări și ajustări: să se precizeze ce include „fondul anual de retribuire a muncii” (salarii, bonusuri, adaosuri, prime, ajutoare materiale); să se înlocuiască, în definiția de la art. 12 pct. 17, sintagma „plătite” cu „calculate”, în acord cu principiul contabil al angajamentelor și cu baza efectivă a impozitelor salariale; să se permită deducerea, la nivelul impozitului pe profit, a facilităților impozitate la nivelul salariatului — prin păstrarea logicii actualului alin. (19²) al art. 24 — pentru a evita dubla impunere; și să se precizeze că depășirea plafonului de 10% nu atrage calcularea contribuțiilor sociale, printr-o prevedere expresă în Legea nr. 489/1999.

Recomandăm, de asemenea, excluderea cheltuielilor de formare profesională din plafonul de 10% și deducerea integrală a acestora, întrucât instruirea nu are caracter facultativ, ci reprezintă o investiție necesară în competențele angajaților și în competitivitatea întreprinderii. În mod similar, tichetele de masă și tichetele de vacanță, reglementate prin legi speciale și cu finalitate socială distinctă, ar trebui menținute în afara plafonului comun, pentru a nu fi puse în concurență artificială cu celelalte beneficii.

Solicităm majorarea plafonului beneficiilor nemonetare la minimum 15%, excluderea formării profesionale și a tichetelor de masă/vacanță din plafon, înlocuirea termenului „plătite” cu „calculate” și confirmarea că depășirea plafonului nu generează contribuții sociale.

4.3. Contribuțiile de asigurări sociale pentru personalul străin

Companiile cu investiții străine se bazează frecvent pe specialiști internaționali care asigură transferul de expertiză și know-how. Modificarea regimului prevăzut la art. 20 din Legea nr. 81/2004 — în sensul obligării întreprinderilor la plata contribuțiilor de asigurări sociale pentru salariații străini — ridică o problemă reală de **dublă contribuție socială**, în special pentru expații proveniți din state cu care Republica Moldova nu are acorduri bilaterale de securitate socială. Acești lucrători activează pe o perioadă determinată, își păstrează continuitatea în sistemul de protecție socială din țara de reședință și nu vor beneficia de prestațiile pe termen lung ale sistemului local.

Obligarea companiilor la plata acestor contribuții ar majora disproporționat costul forței de muncă internaționale, ar contraveni principiului contribuției în schimbul unor beneficii viitoare și ar reduce capacitatea Republicii Moldova de a atrage talente, într-o competiție regională acerbă pentru specialiști.

Propunem menținerea formulei actuale, în care contribuția se datorează doar la solicitarea angajatului, însoțită de o analiză de impact privind riscul dublei contribuții și costul pentru investițiile străine.

Solicităm menținerea regimului actual al contribuțiilor sociale pentru salariații străini (datorate doar la solicitarea angajatului) și evitarea dublei contribuții pentru expații din state fără acorduri bilaterale.

5. Taxa pe valoarea adăugată: cote reduse, scutiri și dreptul de deducere

5.1. Energia electrică, energia termică și gazele naturale

Eliminarea scutirii cu drept de deducere pentru energia electrică și termică destinată bunurilor cu destinație locativă (art. 104 lit. b) și a cotei reduse de 8% pentru gazele naturale (art. 96) este, în opinia membrilor noștri din sectorul energetic, prematură și riscantă. Trecerea bruscă la cota standard de 20% ar genera un cost suplimentar semnificativ pentru consumatorii casnici și ar declanșa efecte în lanț asupra întregii economii.

Consecințele imediate ar fi un **șoc inflaționist de lanț**, într-un context energetic regional deja volatil, care ar scumpi automat produsele și serviciile autohtone; o **presiune asupra creșterii economice**, prin majorarea costurilor de producție și erodarea competitivității mărfurilor moldovenești; și o **scădere a puterii de cumpărare**, suportată în final de cetățeni, cu accentuarea vulnerabilității sociale.

Solicităm menținerea redacției actuale a art. 104 lit. b) pentru livrările de energie electrică și termică cu destinație locativă, precum și a cotei reduse de 8% la gazele naturale, conform art. 96 din Codul fiscal. În măsura în care armonizarea europeană va impune, ulterior, o modificare, aceasta trebuie precedată de un studiu de impact, însoțită de o perioadă de tranziție graduală și corelată strict cu procesul de consolidare a piețelor de energie din Republica Moldova.

5.2. Medicamentele

Eliminarea cotei reduse de TVA la medicamente și majorarea acesteia la 20% reprezintă, pentru companiile din sector, una dintre cele mai îngrijorătoare măsuri ale proiectului. Medicamentele nu sunt bunuri de lux, ci produse de strictă necesitate socială; nevoia de medicamente este biologică, nu financiară. Majorarea cotei s-ar transla direct și imediat în prețuri mai mari la raft, afectând disproporționat persoanele în etate, bolnavii cronici și familiile cu venituri reduse, dintre care mulți ar fi forțați să amâne sau să abandoneze tratamentul.

Impactul este amplificat de fragilitatea structurală a sectorului: aproximativ **500 de farmacii s-au închis** din lipsă de rentabilitate, adaosurile comerciale nu au fost revizuite din 2015, iar peste 90% dintre medicamente sunt importate. Importatorii achită TVA la vamă anticipat, în numerar, și o recuperează doar ulterior din vânzări — astfel încât saltul de la 8% la 20% creează un blocaj de lichiditate care poate reduce stocurile și restrânge gama de medicamente disponibile. Scumpirea va muta, în plus, povara către spitalele publice și bugetul CNAM, generând costuri mai mari decât veniturile colectate suplimentar.

Subliniem că proiectul însuși menține cota redusă de 8% pentru pâine și lapte, recunoscând caracterul lor de necesitate de bază; aceeași logică socială trebuie aplicată, cu atât mai mult, medicamentelor. Practica europeană este consecventă în acest sens, produsele farmaceutice fiind incluse în Anexa III la Directiva 2006/112/CE, iar majoritatea statelor membre aplicând cote reduse sau super-reduse. Ca alternativă sustenabilă de creștere a veniturilor din sector, recomandăm revizuirea adaosurilor comerciale la niveluri europene, în paralel cu promovarea proiectului Legii Farmaciei, aflat în Guvern de doi ani.

Solicităm menținerea cotei reduse de 8% TVA la medicamente, realizarea unui studiu de impact privind efectele cumulate asupra accesului la tratament și a lichidității importatorilor, precum și revizuirea adaosurilor comerciale ca alternativă fiscală.

5.3. Lanțul agroalimentar și serviciile de cazare și alimentație publică (HoReCa)

Proiectul nu se limitează la energie și medicamente: prin abrogarea mai multor liniițe ale art. 96 lit. b), elimină cota redusă de 8% și pentru **producția agroalimentară primară (zootehnie, fitotehnie și horticultură în formă naturală)**, pentru zahărul din sfeclă de zahăr, pentru **serviciile de cazare și pentru alimentația publică (HoReCa)** — toate trecând la cota standard de 20%. Privit în ansamblu, acest val de scumpiri în lanț amplifică exact riscurile inflaționiste și de scădere a puterii de cumpărare semnalate mai sus, cu impact asupra cererii adresate companiilor membre.

Pentru produsele agroalimentare primare și zahărul din sfeclă de zahăr, trecerea la 20% ar reduce competitivitatea producătorilor și exportatorilor moldoveni față de cei din Uniunea Europeană, care beneficiază de cote reduse similare, și ar crea premise pentru subdeclararea prețurilor de achiziție, intensificarea contrabandei și micului trafic la frontieră. Pentru serviciile de cazare și alimentație publică, majorarea ar afecta sever un sector cu o pondere ridicată de întreprinderi mici și mijlocii, ar comprima marjele și ar stimula informalitatea — efecte care erodează tocmai baza impozabilă pe care măsura urmărește să o lărgască. Practica europeană dominantă menține cote reduse pentru aceste categorii, iar statele care le-au majorat temporar au revenit ulterior la cote reduse pentru a sprijini redresarea sectoarelor afectate.

Subliniem că nu solicităm un regim derogatoriu, ci alinierea la practica standard europeană, conformă Directivei 2006/112/CE, care recunoaște caracterul de necesitate al produselor alimentare. Solicităm menținerea cotei reduse de 8% pe întreg lanțul agroalimentar, precum și la serviciile de cazare și alimentație publică; în măsura în care armonizarea ar impune ulterior modificări, acestea trebuie precedate de un studiu de impact și de o perioadă de tranziție graduală.

Solicităm menținerea cotei reduse de 8% TVA pe lanțul agroalimentar și la serviciile de cazare și alimentație publică (HoReCa), cu eventuale ajustări ulterioare condiționate de un studiu de impact și de o tranziție etapizată.

5.4. Deducerea TVA aferenta mijloacelor de transport achiziționate

Proiectul de modificare a Codului fiscal propune, prin completarea art. 102 cu alineatul (8³), interzicerea integrală a deducerii sumei TVA achitate sau care urmează a fi achitată pentru mijloacele de transport indicate, importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova, cu raportarea acesteia la costurile

sau cheltuielile perioadei. Singura excepție vizează plătorii TVA care practică activități atribuite la secțiunea G grupa 45.1 din CAEM (comerțul cu autovehicule).

Interdicția totală prezumă, în mod absolut, utilizarea exclusiv personală — prezumție vădit contrară realității pentru majoritatea contribuabililor de bună-credință.

Limitarea totală a deducerii TVA pentru autoturisme este prea restrictiv. Propunem să fie menținut regimul actual, nu toate entitățile achiziționează autoturisme pentru scopurile personale ale angajaților. Nu putem să pedepsim toți contribuabilii pentru abuzurile efectuate de alte entități.

Totodată nedeductibilitatea integrală majorează cu 20% costul de achiziție și de operare a parcului auto al întreprinderilor, afectând în special sectoarele cu necesitate obiectivă de mobilitate (servicii, distribuție, construcții, sectorul financiar-bancar cu rețele teritoriale).

6. Accizele

Calendarul de majorare a accizelor pe perioada 2026–2029 ridică, pentru producătorii și distribuitorii din rândul membrilor noștri, întrebări privind fundamentarea economică. În cazul berii, majorarea cu peste 34% pe acest interval depășește semnificativ inflația prognozată și amplifică o povară fiscală deja ridicată comparativ cu statele din regiune. Solicităm prezentarea analizei care a stat la baza acestei traiectorii, inclusiv impactul asupra competitivității sectorului, a investițiilor, a consumului legal și a veniturilor bugetare pe termen mediu și lung.

Ne exprimăm o îngrijorare distinctă față de **introducerea accizei pe băuturile nealcoolice carbogazoase cu zahăr adăugat sau îndulcitori, precum și pe băuturile energizante**. Măsura nu este fundamentată pe o analiză completă de impact economic, fiscal, social și administrativ, vizează o categorie restrânsă de produse și riscă să genereze scumpiri, reducerea volumelor comercializate legal și migrarea consumului către produse neaccizate sau informale — cu efect contrar atât asupra veniturilor bugetare, cât și asupra obiectivelor de sănătate publică. Caracterul regresiv al măsurii ar afecta disproporționat gospodăriile cu venituri mici, iar suprapunerea cu implementarea Sistemului de Depozit pentru Ambalaje (ianuarie 2027) ar crea o povară cumulativă disproporționată.

Solicităm retragerea acestei componente până la asigurarea unui proces real de consultare și aplicarea graduală a oricăror majorări de accize, corelată cu inflația prognozată, cu o analiză de impact sectorială și cu criterii transparente de selectare a produselor accizabile.

Solicităm fundamentarea economică a majorărilor de accize, calibrarea lor la inflația prognozată și amânarea accizei pe băuturile răcoritoare cu zahăr/îndulcitori până la o consultare reală cu sectorul.

7. Administrarea fiscală, transparența și predictibilitatea controalelor

Suținem efortul de a diferenția mai clar răspunderea pentru încălcările fiscale, ceea ce poate favoriza o aplicare mai proporțională a măsurilor de conformare. În același timp, ne exprimăm rezerva față de eliminarea obligației Serviciului Fiscal de Stat de a publica planul anual al controalelor fiscale. Menținerea

acestei obligații este o componentă a unei administrații fiscale moderne, orientate spre servicii și conformare voluntară, promovată de standardele OECD și de bunele practici europene.

Publicarea planului nu reprezintă o vulnerabilitate, ci un instrument de transparență și responsabilizare instituțională: oferă contribuabililor posibilitatea de a-și evalua propriul nivel de conformare și de a remedia neconformitățile înainte de control, limitează percepția de arbitrar în selecția pentru control și consolidează încrederea în climatul investițional. Dacă există preocupări privind divulgarea excesivă, recomandăm ajustarea conținutului informațiilor publicate, fără eliminarea principiului transparenței.

În privința prețurilor de transfer, reiterăm preocuparea exprimată constant de mediul de afaceri: atât contribuabilii, cât și autoritatea fiscală sunt încă în proces de dezvoltare a competențelor în această materie. Admisibilitatea controalelor repetate și aplicarea sancțiunilor, fără o perioadă de adaptare, contravin angajamentelor agreate anterior. Solicităm revizuirea acestui cadru și menținerea unei perioade de tranziție fără sancțiuni pentru neconformarea cerințelor în materie de prețuri de transfer.

8. Asigurările sociale și costurile operaționale conexe

Extinderea perioadei de referință pentru calculul venitului mediu lunar asigurat de la 12 la 36 de luni (Legea nr. 289/2004), în lipsa unui mecanism de indexare a veniturilor istorice, ar reduce artificial baza de calcul și, implicit, cuantumul indemnizațiilor, în special pentru salariații care au înregistrat creșteri legitime de venit în ultimii ani. În mod similar, înlocuirea salariului mediu pe economie cu salariul minim pe țară ca indicator de referință ar diminua considerabil valoarea anumitor prestații. Propunem menținerea perioadei actuale de 12 luni și a salariului mediu ca indicator de referință, sau, alternativ, introducerea unor mecanisme de ajustare care să reflecte evoluția inflației și a salariilor.

Salutăm intenția de a finanța Fondul național pentru dezvoltarea sistemului calității în construcții din surse bugetare și susținem reducerea poverii investiționale și administrative aferente. Atragem, însă, atenția asupra unei posibile suprapuneri cu o inițiativă legislativă paralelă care prevede o **contribuție obligatorie de 0,5%** în sarcina mediului de afaceri. Solicităm clarificarea expresă a mecanismului de finanțare, pentru a evita instituirea unor obligații fiscale suplimentare necorelate cu obiectivele de simplificare promovate prin prezentul proiect.

În sfârșit, în spiritul echității fiscale și al concurenței loiale în sectorul financiar, propunem includerea **organizațiilor de creditare nebancară** în cadrul art. 90¹ alin. (3⁷) din Codul fiscal, astfel încât dobânzile achitate persoanelor fizice de către acestea să fie supuse aceluiași tratament ca în cazul băncilor și asociațiilor de economii și împrumut, eliminând asimetria fiscală nejustificată dintre actori care activează pe aceeași piață.

Concluzie

Observațiile de mai sus nu pun la îndoială obiectivele legitime de consolidare bugetară și de armonizare europeană pe care le urmărește proiectul. Ele pornesc, dimpotrivă, de la convingerea că aceste obiective sunt mai bine servite de un cadru fiscal **clar, predictibil și competitiv**, care extinde baza de impozitare prin conformare voluntară, nu prin creșterea poverii asupra investitorilor corecți. Pentru investitorii străini,

fiecare zonă de ambiguitate normativă se traduce în costuri suplimentare și în decizii de investiție amânate; fiecare element de stabilitate, în schimb, consolidează încrederea și atrage capital nou.

Asociația Investitorilor Străini rămâne la dispoziția Ministerului Finanțelor pentru orice clarificări suplimentare.

Cu deosebită considerație,

Ana Groza
Director Executiv
Asociația Investitorilor Străini (FIA)